

Развијање информационе и медијске писмености наставника и ученика – кључ за целоживотно учење

Извештај о одржаном семинару

Гордана Љубановић

Национална библиотека Црне Горе „Ђурђе Црнојевић“ Цетиње
gordana.ljubanovic@cnb.me

Слађана Галушка

ОШ „Милорад Мића Марковић“ Мала Иванча
sladjanagaluska@gmail.com

Анђелка Танчић

ОШ „Ратко Митровић“ Нови Београд
andjelka.tancic@gmail.com

Семинар, електронски курс, „Развијање информационе и медијске писмености наставника и ученика – кључ за целоживотно учење“ одвијао се од 10. новембра до 28. децембра 2014. године на сајту Супер учење, а завршни сусрет је одржан је у ОШ „Ђорђе Крстић“ у Београду, 24. јануара 2015. године.

Током обуке у шест лекција полазници, 11 библиотекара и 6 наставника, пратили су лекције, размењивали искуства, ставове и идеје на форуму и решавали задатке у вези са развијањем информационе и медијске писмености. У прве две лекције стицали су знања о кључним компетенцијама за целоживотно учење, важности учења и поучавања информационе и медијске писмености (ИМП), моделима информационе писмености и критеријумима за одређивање поузданости онлајн извора информација, а знање је су проверавали решавањем теста и упоредном анализом веб страна. У трећој и четвртој лекцији тема су била медијска писменост и могућност да се вештине информационе и медијске писмености и основни концепти за разумевање медијске поруке користе као оквир применљив у поучавању било ког предмета/теме и алат целоживотног учења и за остваривање циљева, исхода и стандарда образовања и васпитања. У задацима полазници су анализирали и креирали медијске поруке.

Пета и шеста недеља курса биле су посвећене програму за развијање информационе и медијске писмености код ученика кроз интердисциплинарну наставу и примену иновативних метода рада и електронско учење, а задатак је био осмишљавање активности/часова за развијање ИМП ученика. Полазници су планирали активности/часове које ће реализовати после семинара, као поједине часове или часове тематске наставе у сарадњи са колегама (библиотекар – наставник/наставник – наставник).

Предавачи су током курса кроз задатке проверавали знања која су полазници стекли, а полазници су имали прилику да изнесу своје утиске о семинару и процене садржај курса и ефекте који курс за њих има. Ево шта су полазници написали на форуму:

„Иако нам је био прилично напоран, све похавале ауторима на квалитету семинара. Похађао сам десетак семинара и стручних скупова који су намењени библиотекарима, ово је један од ретких са којег стечено знање можемо одмах инплементирати у свој рад. Већина програма стручног усавршавања бавила се или „сувом“ теоријом, или праксом коју је тешко (или немогуће) применити у библиотеци средње школе. У огромном броју случајева, примери добре праксе били су примерени основношколском узрасту, а мислим да се вештине које смо стекли на овом семинару подједнако успешно могу применити на било ком нивоу образовања.“

„Ово је мој први семинар за библиотекаре и мислим да је, иако је био прилично напоран, веома добро припремљен и користан јер ће ми стечено знање и вештине пуно помоћи у будућем раду. Материјал је одлично одабран, задаци су добро осмишљени, али је, по мом мишљењу, превише материјала и задатака за један онлајн семинар који траје 6 недеља. Све похвале ауторима на квалитету семинара, хвала за занимљиве веб сајтове и материјал, и за идеје које су колеге дале на форуму.“

„Мени је ово наше дружење током протеклих недеља стварно користило. Конкретни примери, конкретна знања која су применљива. Добре смернице за будући рад. Одмерено и што се тиче лекција и рокова.“

„Задовољна сам темама и начином рада на овом семинару, изнете идеје су биле практичне и можемо на основу њих унети новине у наш рад. Довољно материјала смо добили, као и додатне литературе и извора за оне радознале.“

„И на крају, моја очекивања су се испунила. Примењивала сам раније стечена знања, научила сам штошта ново и сасвим сигурно систематизовала све своје знање у вези са медијском и информационом писменошћу! Хвала драгим реализаторима семинара на томе што су нам несебично пружале могућности да нешто ново сазнамо, научимо и на крају применимо! Било је захтевно, понекад исцрпљујуће али сасвим сигурно корисно.“

А, онда после празничне паузе и одмора полазници и предавачи су се окупили на завршном сусрету. Ауторке и реализаторке семинара, Гордана Љубановић, Слађана Галушка и Анђелка Танчић, поздравиле су полазнике семинара, похвалиле групу на труду и залагању током курса и наградиле Љиљану Хавран, најбољег полазника семинара. Гордана је истакла да су полазници осим знања и вештина које су стекли и показали на семинару, размењивали и наставни материјал на форуму, који би могао да послужи за лекције неког будућег семинара. Анђелка је рекла да је група била спремна за овакав (захтевни) тип семинара и да су полазници били посвећени изради задатака, а Слађана је похвалила креативност полазника у изради задатака и говорила о даљој сарадњи и праћењу примене стеченог знања.

Полазници су у анализи и вредновању семинара говорили о предностима и манама електронског семинара, свом раду, сопственом нивоу информационе и медијске писмености и на крају како ће применити знања стечена током семинара кроз реализацију планираних активности/часова тематске и пројектне наставе (у сарадњи са колегама) и презентацију семинара колегама у школи и на локалном нивоу (библиотекари). Договорено да ће припремити прилоге о реализацији планираних часова и представљању семинара и проследити их до маја 2015. године, а радови ће бити постављени на сајту Супер учење као промоција постигнућа учесника обуке.

Општи утисак је да је семинар захтеван, али веома потребан. Сви су се сложили да су лекције јасне, постепено уводе у материју и развијају критичку свест о утицају медија, примери брижљиво одабрани и ефектни. Форум је веома важан елемент курса, јер су са колегама разменили корисне информације.

У оквиру четврте лекције полазницима је представљен пројекат *Оштро Перце*¹ и истраживање спроведено у оквиру *њега*². у пролеће 2014. године, о читалачким навикама и ИМП ученика, наставника и библиотекара, а које је представљено на Европској конференцији о информационој писмености (ECIL- European Conference on Information Literacy) у Дубровнику у октобру 2014. године.

У шестој лекцији представљен је, као пример, наставни материјал *Оштро Перце* намењен ученицима и наставницима и полазници обуке су позвани да се прикључе дешавањима у пројекту и/или искористе дати материјал на најбољи начин.

Полазници желе да наставе са даљим усавршавањем у области информационе и медијске писмености, иновирају свој рад и покрећу интердисциплинарну наставу ради развијања информационе и медијске писмености ученика, али су и истакли да већина колега не жели да учествује у оваквом типу наставе и да их је тешко мотивисати да се укључе. Један од могућности је да се о ИМП више говори у просветној јавности и да се у документима Министарства више истиче значај развијања ИМП ученика, као и улога библиотекара у реализацији активности за развијање ИМП ученика.

¹ Супер учење http://www.superucenje.org.rs/perce_2014_15/, Е-курс и наставни материјал, <http://superucenje.org.rs/ucenje/course/view.php?id=2>

² Супер учење, <http://www.superucenje.org.rs/istrazivanje/>